

továbbá arra, milyen hatást gyakorolt az épp kibontakozó megyei törvényszékek tekintélyére a kúriai bíraskodás központosítása. Megállapította, hogy mivel a XIV. század második felében az ingatlanok tulajdonjogával kapcsolatos, valamint a hatalmaskodási perek a kúriába terelődtek, ezáltal a megyei törvényszékek feladatait túlnyomórészt a kúriát kiszolgáló bíróságé téteendők tették ki (például tudományvételek, határjárás, iktatás lefolytatása).

Az eljárási intézkedések közül említette a végrehajtásokkal kapcsolatos, 1320-ra datált dekrétumot, amely épp az *Ars Notaria* által maradt fenn, s ezzel kapcsolatban kutatásai alapján hangot adott annak a feltételezésének is, hogy a dekrétum 2. pontja vélhetően egy későbbi, 1341-es, töredékesen fennmaradt dekrétum azonos tartalmú rendelkezéseiből származhat.

Az esküvel történő bizonyítással összefüggésben kifejtette, hogy I. Károly egyes rendelkezései hogyan járultak hozzá az e bizonyítással kapcsolatos kötöttségek felszámolásához s ezáltal a per archaikus elemeinek feloldódásához a XIV. század közepe táján.

Az előadás külön foglalkozott a legközismertebb, az 1351-es dekrétumok perjogra vonatkozó rendelkezéseivel, amelyek részint az eljárás törvényességének biztosítására irányultak, másrészt pedig királyi jog erőteljesebb érvényesítése érdekében születtek.

Érintette azt a forrást is, amelyet a szerzők nagy része XIV. századnak tekint, s a kritikai kiadás 1300 körülként jelöl, azonban nem dönthető el róla megnyugtató módon, hogy mikor illesztették III. András 1298-as dekrétumához.

A habilitáns perjogi tárgyú vizsgálódásai nyomán annyit megállapított, hogy az 1300-as datálás valószínűleg korai, azonban további mélyebb és aprólékosabb kutatások nélkül aggályosnak tartja azt is, hogy I. Károly vagy I. Lajos intézkedései közé sorolják.

Összességében – ahogyan a szakmai bizottság is megállapította – Béli Gábor előadása a töle megszokott alapos és kiterjedt forráskutatásra támaszkodott, ennek következtében komoly eredményeket és súlyos mondanivalót tartalmazott, tudományos korrektségéhez kétség sem fért.

Ezt követően a *Le riforme di diritto processuale degli Angioini* címmel megtartott olasz nyelvű tudományos előadás során a jelenlévők és a bizottság tagjai meggyőződhetek az olasz szakmai terminológia megfelelő ismerete és használata felől, s az ebben való jártasság megállapítása mellett a bizottság kiemelte és dicsérendőnek tartotta a téma lényegre törő összefoglalását is.

A habilitáns a tudományos előadása alkalmával a XIV. századi magyarországi perjogi reformok bemutatása kapcsán is fényesen igazolta a témában való elmélyültségét, tudományos felkészültségét, s azt, hogy megkezdhetetlen szakértője nemcsak az Árpád-kornak, hanem a magyar jogtörténet XIV–XVI. századi fejlődésének is. A bizottság a habilitációt – a fentiek ismeretében nem is meglepő módon – maximális pontszámmal értékelte, és 100%-os arányban javasolta a cím odaítélését Béli Gábornak.

Korsósnné Delacasse Krisztina

- **2016. február 1-jén** a *Négyszáz esztendő harc* címmel a második Magyar Köztársaság kikiáltásának 70. évfordulója alkalmából a hódmezővásárhelyi Emlékpont múzeumban rendezett konferencián Antal Tamás, a Szegedi Tudományegyetem Európai Jogtörténeti Tanszékének egyetemi docense az 1946. évi I. törvény létrejöttéről tartott előadást.
- **2016. február 4-én** a Magyar Tudományos Akadémia Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézete kerekasztal-beszélgetést tartott *Hóman Bálint ügyében hozott 1946-os és 2015-ös ítéletek – történeti és jogi szempontok* címmel. A beszélgetésen részt vett Hoffmann Tamás, Hollán Miklós, Ujváry Gábor, Ungváry Krisztián, Zinner Tibor, valamint Jakab András moderátor.
- **2016. február 11-én** a Szegedi Tudományegyetem Alkotmányjogi Tanszéke és Politológia Tanszéke *Jogalkotás és kodifikátorok egykor és ma – Vladár Gábor emlékére* címmel az MTA Szegedi Akadémiai Bizottságának dísztermében konferenciát szervezett, amelyen Homoki-Nagy Mária közszóntőjét követően Trócsányi László igazságügy-miniszter (*Kodifikáció egy igazságügyi miniszter szemszögéből*), Sulyok Tamás alkot-

HÍREK

mánybíró (*Kodifikáció és alkotmányosság*) és Szmodis Jenő (*A kodifikáció kulturális és természeti vonatkozásairól*) tartott előadást. A délutáni szekcióban pedig Antal Tamás *Az Igazságügyminisztérium Vladár Gábor megbízatása idején* címmel vázolta legújabb kutatásait, míg Révész Béla *Vladár Gábor életének és munkásságának dokumentumaiból* címmel emlékezett meg a konferencia névadójáról.

- **2016. február 12-én** az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke és a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság *125 éve lépett be a polgári magyar állam belügyi tárcája a határőrizetbe* címmel szimpóziumot szervezett. Boda József *Csendőrségek Bosznia-Hercegovinában a 19–20. században*, Suba János *Az 1918. évi magyar-román határ*, Som Krisztián *A Magyar Királyság dualizmus kori útlevelei*, Csóka Ferenc *Franz Johann Kempen von Fichtenstamm*, Zeidler Sándor *A Magyar*

Királyi Határrendőrség egyenruházata és rendfokozati rendszere, Berki Imre Tűzoltórangok a dualizmus kori Magyar Királyságban, Estók József A magyar büntetés-végrehajtás dualizmus kori rangrendszere, Bandi István A román titkosszolgálatok magyarságképe 1925-től, különös tekintettel a második világháború kezdetétől a népi demokratikus berendezkedés 1948-as megszállásáig, Szabó Szilárd Az Evidenzbüro és a külügy, Deák József Határőrizet a Belügyi Szemlében, Vedó Attila A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének szervezete címmel tartott előadást.

- **2016. február 16-a és 18-a között** dr. Maciej Mikula, a krakkói Jagiellonian University jogtörténésze *State, Religion and Law in 19th-20th Century* címmel tartott előadás-sorozatot a Szegedi Tudományegyetem doktanduszai számára.
- **2016. február 24-én** az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke szervezésében bemutatásra került Máthé Gábor, Mezey Barna [szerk.] *Kroatisch-ungarische öffentlichrechtliche Verhältnisse zur Zeit der Doppelmonarchie* című könyve. A rendezvény levezető elnöke dr. Kukorelli István, a kötetet Horváth Attila ismertette, valamint hozzászólóként részt vett Dalibor Čepulo.
- **2016. március 8-án** a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Közigazgatási Kar Alkotmányjogi Intézete és az MTA TK Jogtudományi Intézet Összehasonlító Alkotmányjogi Kutatócsoportja *Két korszak határán – A Magyarország államformájáról szóló 1946. évi I. törvény és a köztársasági hagyomány* címmel rendezett konferenciát. Horváth Attila *A köztársaság az egyetlen lehetséges államforma. Az 1946. évi I. tv. megalkotása, a köztársaság kikiáltása*, Kukorelli István *Az 1946. évi kisalkotmány jelentősége az 1989/1990-es rendszerváltoztatás idején*, Balázs Ágnes *A köztársaság ellenzéke: Slachta Margit álláspontja a Nemzetgyűlésben*, Schweitzer Gábor *A „magyar királyi köztársaságtól” a Magyar Köztársaságig – az 1946. évi I. tv. fogadtatása a korabeli közjogi irodalomban*, Egresi Katalin *Az első olasz köztársaság születése*, Halász Iván *A köztársaság születése Csehszlovákiában és Lengyelországban* címmel tartott előadást.
- **2016. március 9-én** a Gazdasági Versenyhivatal és a Versenyjogi Kutatóközpont jogtörténeti műhelybeszélgetést szervezett a magyarországi kartellszabályozás történetéről az 1931. évi XX. törvénycikk létrejöttét vizsgáló kutatás alapján a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szent II. János Pál-termébe. A konferencia a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara és a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara közös kartelltörténeti kutatási projektjének köszönhetően valósulhatott meg. Az esemény Juhász Miklósnak, a Gazdasági Versenyhivatal elnökének rövid köszöntőjével vette kezdetét, amelyet követően Homoki-Nagy Mária, Kovács György, Stipta István és Szilágyi Pál a kartelltvénnyről és létrejöttének körülményeiről folytatott panelbeszélgetést. Gombos Katalin és Szabó István a Kartellbizottság szervezetét, működését és tagjait ismertette. Végül pedig Szabó István és Varga Norbert a Kartellbizottság és a Kartellbíróóság joggyakorlatát mutatta be. A kutatásban részt vevők színvonalas előadásait a Gazdasági Versenyhivatal által készített remekül kivitelezett kiállítás színesítette.
- **2016. március 22-én** a VERITAS Történetkutató Intézet könyvbemutatót szervezett a Nemzeti Múzeumban. Somorjai Ádám és Zinner Tibor *A Szabadság térről Washingtonon át a Vatikánba – és vissza* című kötetét, amely Mindszenty József bíboros, prímás, esztergomi érsek követségi levelezését tartalmazza az Apostoli Szentszékkal 1956 és 1971 között, Bábel Balázs, Mezey Barna, valamint a két szerző ismertette.
- **2016. március 30–31. között** az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara és az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézete az iszlám 1916. évi magyarországi elismerésének 100. évfordulóján rendezett tudományos konferenciát. Az Országház felsőházi üléstermében került sor a fő plenáris ülésre, amelyen Mezey Barna elnökölt. A rendezvényen az alábbi szekciókban hangzottak el előadások: A törvény és kora, A mai közel-keleti iszlám világa, A Nyugat-Balkán a 20. század fordulóján, Magyar „turkofília” a 19–20. században, Az iszlám és hatása a 19. századi Magyarországon, Az európai muszlimok ma.
- **2016. március 31-én** a Szent István Egyetem ünnepi szenátusi ülésén Révész T. Mihály címzetes egyetemi oktatói címet és Pedagógus Szolgálati Emlékérmét vehetett át.